

Bruselj, 13.9.2017
SWD(2017) 305 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

k predlogu UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o okviru za prosti pretok neosebnih podatkov v Evropski uniji

{COM(2017) 495 final}
{SWD(2017) 304 final}

Povzetek
Ocena učinka <i>zakonodajnega predloga o okviru za prosti pretok podatkov v EU.</i>
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
V Evropski uniji so možnosti za vzpostavitev podatkovnega gospodarstva in izkoriščanja novih tehnologij, ki temeljijo na podatkih, ogrožene zaradi številnih ovir za mobilnost podatkov, ki vplivajo na podjetja in njihovo poslovanje na enotnem trgu. V zvezi s tem so bile ovire za mobilnost podatkov na enotnem trgu EU opredeljene kot osrednja težava. Osnovni vzroki težav so zakonodajne in upravne omejitve glede lokalizacije; lokalizacija podatkov zaradi pravne negotovosti in pomanjkanja zaupanja v trg in praksa vezave na dobavitelja, ki zavira mobilnost podatkov med ponudniki storitev shranjevanja in/ali nadaljnje obdelave podatkov ter informacijskimi sistemi.
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
Cilj pobude je doseči bolj konkurenčen in povezan trg EU za storitve in dejavnosti shranjevanja in/ali obdelave podatkov. Natančneje to pomeni, da je treba zmanjšati število in nabor omejitev glede lokalizacije podatkov za povečanje pravne varnosti, olajšati čezmejno razpoložljivost podatkov za namene regulativnega nadzora, izboljšati pogoje, pod katerimi lahko uporabniki zamenjajo izvajalce storitev shranjevanja in/ali obdelave podatkov oziroma prenesejo svoje podatke nazaj na svoje informacijske sisteme, okrepiti zaupanje v čezmejno shranjevanje in/ali obdelavo podatkov in njuno varnost.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
Oblikovanje konkurenčnega evropskega podatkovnega gospodarstva pomeni izkoriščanje ekonomije obsega ter čezmejno shranjevanje in obdelavo podatkov v EU. Z ukrepanjem na ravni držav članic ne bi bilo mogoče doseči pravno varnost, potrebno za izvajanje te dejavnosti po vsej EU, ali odpraviti pomanjkanje zaupanja, potrebnega za uspešno poslovanje panoge shranjevanja in/ali obdelave podatkov. Posredovanje EU bi prispevalo tudi k razvoju varnega shranjevanja podatkov po vsej EU.
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?
<u>Možnost 0 – osnovni scenarij</u> Ta možnost ne bi vključevala sprememb politike EU.
<u>Možnost 1 – nezakonodajne pobude</u> : ta možnost bi zagotovila smernice za boljše uveljavljanje obstoječih instrumentov EU v zvezi z neupravičenimi omejitvami glede lokalizacije podatkov, ki jih nalagajo države članice. Razpoložljivost podatkov za namene regulativnega nadzora bi bilo treba omogočiti v skladu z veljavnimi določbami zakonodaje držav članic. Smernice o najboljših praksah na ravni EU bi morale omogočiti lažjo zamenjavo ponudnikov storitev v oblaku in prenos podatkov k drugemu ponudniku storitev ali nazaj na informacijske sisteme uporabnikov.
<u>Možnost 2 – zakonodajna pobuda, ki temelji na načelih, in okvir za sodelovanje</u> Ta možnost bi določila načelo prostega pretoka podatkov v EU in prepovedala neupravičene ukrepe glede lokalizacije podatkov, razen v primeru, ko so takšni ukrepi upravičeni iz razlogov nacionalne varnosti, ter uvedla zahtevo po priglasitvi vsakega novega ukrepa glede lokalizacije podatkov. Družbe, ki shranjujejo in/ali obdelujejo svoje podatke v drugi državi članici, bi morale na zahtevo zagotoviti podatke regulativnemu organu v skladu z zakonodajo. Treba bi bilo omogočiti zamenjavo ponudnika storitev v oblaku in prenos podatkov k novemu ponudniku ali nazaj na informacijske sisteme uporabnikov ter z

namenskimi določbami spodbujati zanesljive skupne standarde in/ali certifikacijske sheme za varnost shranjevanja in/ali obdelave podatkov. Enotne kontaktne točke, ki jih določijo države članice, in vseevropska skupina za politike, ki jo sestavljajo takšne kontaktne točke, bi morale omogočati izmenjavo in sodelovanje za razvoj skupnih pristopov in najboljših praks ter učinkovito izvajanje uvedenih načel.

Varianta: - Podmožnost 2a – namesto zakonodajne določbe in soredulacije glede prenosa podatkov bi bil v tej podmožnosti predviden samoregulativni pristop za izboljšanje pogojev za prenos podatkov pri zamenjavi ponudnikov ali prenos podatkov nazaj na informacijske sisteme uporabnikov, vključno s postopki, časovnimi okvirji in morebitnimi zaračunanimi stroški. Na področju posredovanja glede varnosti shranjevanja in obdelave podatkov bi podmožnost vključevala pojasnilo, da se že veljavne varnostne zahteve še naprej uporabljajo za poslovne uporabnike, kadar shranjujejo ali obdelujejo svoje podatke v drugih državah članicah EU, tudi če gre za oddajo storitev zunanjemu izvajalcu, npr. ponudniku storitev v oblaku.

Možnost 3 – Podrobna zakonodajna pobuda Ta možnost bi vzpostavila popolnoma usklajena pravila o neupravičenih zahtevah glede lokalizacije podatkov (bele ali črne liste). Zavezujoč sodelovalni okvir bi regulativnim organom omogočil uveljavljanje čezmejnega dostopa do ustreznih podatkov. Ponudniki storitev v oblaku bi morali olajšati prenos podatkov in dovolj podrobno razkriti ustrezne postopke, tehnične zahteve in stroške. Razviti bi bilo treba skupne standarde in posebno evropsko certifikacijsko shemo za varno ponudbo storitev shranjevanja in/ali obdelave podatkov v oblaku.

Kdo podpira katero možnost?

V javnem posvetovanju je 61,9 % udeležencev menilo, da bi bilo treba omejitve glede lokalizacije podatkov odpraviti, 55,3 % pa se jih je opredelilo za rešitev z zakonodajnim pristopom. V pismu, naslovljenem na predsednika Tuska, je 16 držav članic izrecno pozvalo k oblikovanju zakonodajnega predloga. Zato se zdi, da zainteresirane strani pri obravnavi omejitev glede lokalizacije podatkov in razpoložljivosti podatkov za regulativni nadzor dajejo prednost zakonodajnemu pristopu (možnost 2 ali 3), da se zagotovi večja jasnost in pravna varnost. Vendar pa dokazi kažejo, da zakonodajni ukrepi za varnost ter zamenjavo ponudnikov in prenos podatkov ne bi smeli biti preveč podrobni, saj bi to lahko imelo nasprotno učinke. Na podlagi zbiranja dokazov se podjetja iz EU, ki uporabljajo storitve shranjevanja in obdelave podatkov, zavzemajo za možnosti 2 ali 3, medtem ko ponudniki storitev v oblaku dajejo prednost možnosti 2a. Javni organi držav članic dajejo prednost možnosti 2.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Z vzpostavitvijo jasnega pravnega načela v kombinaciji s postopkom pregleda bi zagotovila uspešno odpravo obstoječih neupravičenih omejitev glede lokalizacije in preprečila ustvarjanje novih. Zaradi ozaveščanja o pravnih načelih, vzpostavljenih z uredbo, se bo tudi izboljšala pravna varnost na trgu. Poleg tega bi spodbujanje razvoja kodeksov ravnanja pri zamenjavi dobavitelja in prenosu podatkov lahko privedlo do bolj konkurenčnega notranjega trga za ponudnike storitev v oblaku.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

V smislu finančnih stroškov pobuda najbolj, a kljub temu zmerno, vpliva na ponudnike storitev shranjevanja in obdelave podatkov. Stroški zagotavljanja skladnosti lahko nastanejo zaradi pravne preučitve, priprave novih vzorčnih klavzul za pogodbe o zamenjavi ponudnikov shranjevanja in obdelave podatkov (v oblaku), priprave kodeksov ravnanja, določitve standardov itd. Dodatni stroški bi nastali v zvezi s selitvijo podatkov nekdanjih strank na novo lokacijo in izgubo tržnega deleža zaradi drugih/novih ponudnikov storitev v oblaku.

Kakšen bo vpliv na gospodarske družbe, MSP ter mikropodjetja?

Zagonska podjetja in MSP močno podpirajo zakonodajne ukrepe v zvezi s prostim pretokom podatkov

za izboljšanje pravne varnosti in zamenjavo ponudnikov, saj bo to neposredno zmanjšalo njihove stroške in jim zato omogočilo konkurenčnejši položaj na trgu. Konkretni stroški, ki bi se jim bilo mogoče izogniti, so stroški podvajanja informacijske infrastrukture, npr. kadar MSP deluje v več državah članicah in v eni ali več teh državah veljajo omejitve glede lokalizacije podatkov.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Pri javnih organih držav članic bo nastalo zmerno upravno breme, povzročeno z dodeljevanjem človeških virov za strukturirano sodelovanje med državami članicami prek „enotnih kontaktnih točk“ in zagotavljanjem skladnosti s postopkom uradnega obveščanja in pregleda iz mehanizma za preglednost, kot ga določa direktiva o preglednosti enotnega trga. Skupaj lahko to povzroči povprečni letni strošek v višini 34 539 EUR na državo članico.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Da, pobuda bo imela širše pozitivne učinke na gospodarski razvoj s krepitvijo evropskega podatkovnega gospodarstva in ustvarjanjem bolj konkurenčnega trga storitev shranjevanja in obdelave podatkov. To bi lahko, na primer, privedlo do znižanja stroškov za poslovne uporabnike. Pobuda bi povzročila znižanje obstoječih stroškov za poslovne uporabnike. To znižanje stroškov lahko pomeni znižanje stroškov za podjetja, ki uporabljajo storitve shranjevanja in obdelave podatkov ter podjetja, ki poslujejo čezmejno ali nameravajo tako poslovati v prihodnje, in nižje stroške uvajanja novih izdelkov ali storitev.

D. Spremljanje

Kdaj bo politika pregledana?

Celovito ocenjevanje bi se lahko opravilo pet let po začetku uporabe pravil. To ocenjevanje se bo izvedlo v tesnem sodelovanju z enotnimi kontaktnimi točkami držav članic in na podlagi informacij, ki jih bodo te zagotovile.